

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Práce s neuměleckým textem

Publicistický styl II

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Francová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

Richard jako černý kabaret s dobrým koncem¹.

Takového Shakespearova Richarda III., jako mají v Klicperově divadle v Hradci Králové, jsme ještě neviděli. Nedorostlý skrček se pohybuje po scéně jako hmyz, kterému někdo utrl nožičku. O to je lačnější krve a moci. Tenkým dlouhým copem praská jako bičem, uschlou, strupatou ruku tahá zpod černého pláštíku, jako iluzionista kouzlo a vystavuje ji na odiv. Ví, že se všem hnusí a baví se tím. Komediant, který si pohraje s lidmi a pak je pošle na smrt. Tenhle Richard je hrozný a směšný, jak diktátoři moderní doby bývají. A ke všemu ho hraje ženská.

A to ještě není všechno. Režisér a úsměšný dramatik David Drábek známý shakespearovský příběh obral doslova na kost. Přijdeme sice o většinu veršů a postavy o shakespearovskou výmluvnost, protože z původního textu zůstal především přehledný situační digest.

Drábek inscenuje krvavé epizody jako kabaretní čísla, jejichž „efekt“ se stupňuje. Nejzábavnější – přirozeně se jedná o humor velmi černý – je na nich to, jak Richardovo okolí, příbuzní i šlechticové, vždycky na finty chytrého zmetka naletí nebo jim jen s úžasem přihlížejí a ... další hlava je dole. Nejsou přitom zdaleka pouze oběťmi ctižádostivého psychopata, ale také vlastní nepozorností či nedůvtipností. Tolik jsou soustředění sami na sebe a na své zájmy nebo se rozptylují běžnými, nepodstatnými věcmi a vzájemným hašteřením, že si prostě nevšimnou, k čemu se chystá. A když jim to konečně dojde a dostanou strach, už je pozdě.

Režisér k tomu, aby nám Richardův vzestup a pád demonstroval zábavně, ale také emocionálně účinně, používá bez skrupulí různé druhy divadelní nadsázky, vizuální i jazykové asociace a gagy. S jejich pomocí umísťuje děj do Anglie a zároveň vztahuje k naší současnosti.

---

¹ Marie Reslová, Richard jako černý kabaret s dobrým koncem, www.ceskapozice.cz, 1. 11. 2014, [cit. 2014-04-01].

Dostupné z: http://www.klicperovodivadlo.cz/richard_recenze1.htm

1. Určete funkci daného neuměleckého textu.

Záměrem autora je poskytnout nám informace o novém ztvárnění divadelní hry Richard III. režisérem Davidem Drábkem. Hlavní funkce textu je sdělná, zároveň k ní přistupuje i funkce hodnotící a získávací.

2. Určete funkční styl daného neuměleckého textu, na výňatku doložte jeho typické znaky.

Výňatek je možno zařadit k publicistickému funkčnímu stylu, konkrétně jde o psanou publicistiku (jak je patrné z uvedeného zdroje – text byl publikován na internetovém portálu). Autor textu hodnotí hru zajímavým, přesvědčivým a neotřelým způsobem. Text splňuje požadavky na publicistický styl – projev je výstižný a jednoznačný, vykazuje znaky připravenosti a promyšlenosti, jde o sdělení veřejné, oficiální. Typické znaky publicistického stylu se projevují i ve volbě jazykových prostředků.

3. Určete slohový postup, který byl uplatněn při výstavbě daného výňatku.

Při výstavbě daného neuměleckého textu byl využit zejména slohový postup informační – podává informace o nové hře. Vedle toho se uplatňuje postup popisný a prvky charakteristiky – popis hlavního hrdiny, jeho chování, jednání.

4. Určete slohový útvar neuměleckého textu. Uveďte typické znaky tohoto útvaru a doložte je na výňatku.

Jde o kritiku uměleckého díla – kritiku divadelního díla – recenzi.

Je to analytický publicistický útvar.

Snaha posoudit dílo, vytknout nedostatky, ale také uvést přednosti díla, úkolem recenze je pomoci k nápravě, musí být jasná a účinná, důležitá je nestrannost a objektivita.

Cílem recenze není detailně analyzovat dílo, ale doložit to, co je na díle nejpřínosnější, nejzajímavější, ale i nejslabší.

5. Charakterizujte jazykové prostředky použité v daném neuměleckém textu.

Daný text je psaný spisovnou češtinou. Vyskytují se zde prostředky jazykové aktualizace – výrazy, které mají v textu působit zajímavě a neotřele -obrat doslova na kost, využití přirovnání, hodnotících přídavných jmen. V textu jsou časté cizí výrazy a termíny – situační digest, vizuální a jazykové asociace a gagy...

Ve větné skladbě se vyskytují převážně souvětí, převažují jmenná vyjádření nad slovesnými, v textu se objevuje i další prvek publicistického stylu, a to shodný přívlastek.

6. Jakou podobu dal režisér Drábek celému dílu?

Dílo je pojato humorně, komicky – dostalo podobu kabaretního zpracování, objevují se prvky nadsázky, černého humoru, jazykový i situační vtip. Hlavní postavu Richarda hraje žena. Dílo je blízké mladému divákovi i tím, že je posunuto do současnosti.

7. Znáte nějaké další dílo Davida Drábka uvedené na prknech Klicperova divadla?

Ještěři (2006), Jedlíci čokolády (2011), Koule (2011), Romeo a Julie (2013), Malá mořská víla (2014)

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Francová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod